

جىلىنىڭ شىنجاڭغا كۈمەكتەسۇى

جىلپن جەلى التايغا جىلۋا كەلدى

قول جەتكىزدى.

“يىز تاغى شىنجاڭدىمى العاشقى ’ ولكە دا- رەجەلى نەكسەرۋ – ولشەۋ قۇرلىمىنىڭ تولمىدلى- ەن تۇراقاندىرۇنئا (CMA)، اۋىل شارۋاشلىعى ونمىدەرىن تەكسەرۋ قۇرلىمىنىڭ تەكسەرىپ ما- قۇلداۋنا (CATD) يە بولغان جانە جۇڭگو تو- لىمىدلىقنى تۇراقاندىرۋ بويىنشا مەملەكتەنىك ما- قۇلداۋ كومىتەتىنە (CNAS) ۋتىنىش ەتۈگە ۋى- لمەستىن، سونداي – اق تۇقۇمدىق زات بايلىعى كارتاسى (كەستە) قىلماسىن زەرەتتەۋ جانە اشۋ ۋسىن ورىستەتۈگە بولاتىن ’ نەكسەرۋ – ولشەۋ قۇرلىمىن قۇردىق“. جىلپىن ولكەسىنىڭ 4 – توپتا شىنجاڭغا كۈمەكتەسۇ قىزمەتى الدىڭمى شەپ قولىباشلىق شتابنىڭ باس قولىباششى يۇي ۋايباڭ مىنانى ۋىلدردى؛ جۇڭي ۋدارى ۋشوپ كاسىپ سالاسىن دامىتۋ ارقىلى التاي اېمىانىڭ اۋىل – قىستاقنى گۇلدەندىرۋون ونان ارى لىگەرلەتپى، ەگىشىى – مالشىلاردىڭ كىرىستى ارتتىرىپ، بايۋىن جۇزەگە اسرامىز.

قار – مۇز سەلبەستىڭى سۇبەلى جەمىس بەردى

ۋار جىلى قىس ماۋسىمىندا چاڭبايشان تاۋى- نان التاي تاۋىنىڭ ەتەگىنە دەپىن، سۇڭخۇاچياڭ وزەنى چاماسنان ەرتىس وزەنى چاماسنا دەپىن، ۇزىننان – ۇزاققا سوزىلىپ مۇز قۇرىسناپ، قار جاستانىپ جاتقان كوركەم كورنىس شاغىى تەبە- تىن سانسىز ساياحاتشىلاردى ايرىقشا باۋرايدى. قار – مۇز جۇمىسنى قاينىكەندە جەتكىلكىنى سىتەپ، “اق قاردى بايلىققا” اينالدىرۋ جىلپىن ول- كەسى ھالقى مەن التاي ھالقىنىڭ ورتاق نىساناس- نا اينالدى. 2021 – جىلى 3 – ايدىڭ 12 – كۇنى جىلپىن ولكەلىك ۇكەمەت پەن شىنجاڭ ۇيعۇر اۋتونومىيا- لى رايوندىق ۇكەمەت بەييجڭدە ستراتەگىيالىق سەلبەستىك جۇلگەلىك كەلىسىمەنە قول قويىپ، جۇڭگو (چاڭبايشان تاۋ سەلىمى – التاي تاۋ سەل- مى) قار – مۇز ەكونومىكاسىن جوعارى ساپالى دامىتۋ سىناق رايونىن بىرگە قۇرىپ، جىلپىن – التاي ەكى جەردىڭ ورتاق تانىمدى ۇزدىكىسىز ۇيىستىرىپ، اۋىس – كۇيىستى، سەلبەستىكى تە- رەڭدەتپى، قار – مۇز كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن بىرگە ىلگەرلەتۈنە ماڭغزىدى وراي اكەلدى.

وسى ۇشۇن جىلپىن ولكەسىنىڭ شىنجاڭغا باعىتامالى كۈمەكتەسۇ الدىڭمى شەپ قولىباشش- لىق شتابى قار – مۇز ەكونومىكاسىن جوعارى سا- پالى دامىتۋ سىناق رايونىنىڭ ستراتەگىيالىق تالابىن مۇقيات تىپاقتاندىرىپ، قار – مۇز كاسىپ سالاسىن جوبىلاۋ، قار – مۇز باسەكەلى جارىس سىپورتارىن دامىتۋ سىياقتارلار ارقىلى دەنە تارپىيە ساياحاتىنداعى جاڭا قىزۋ تۇپىندەردى ۇزدىكىسىز جەتلىدىرىپ، سۇق جەر قار – مۇز ەكونومىكا- سىن بار كۇشپەن دامىتتى.

تولق ەمەس ساناققا قارغاندا، بىرنەشە جىلدان بەرى جىلپىن ولكەسىنىڭ شىنجاڭغا باغىت- تامالى كۈمەكتەسۇ قىزمەتى الدىڭمى شەپ قولىباش- شلىق شتابى اۋتونومىيالى رايون مەن التاي اېما- عىنىڭ قانتىستى ۇلكىلدەر ۇيرەمەسى قاتناسقان جۇڭگو – شىعىس سولتۇستىك ازيا كورمەسى، ھا- لىقارالىق قار وپىما كوركەمونەر كورمەسى سىياقتى ساۋدا اۋىس – كۇيىس قىمىلىن 17 رەت جالعاە- تردى؛ جىلپىن – شىنجاڭ ەكى ولكە، رايونداغى جاستار مەن ورەندەردىڭ جىلدام سىرغاناۋ، تاۋ شاڭغىسى سىياقتى ەرەكشە جارىستان 28 تۇرىدىن ۇشتاستردى؛ جىلپىن ولكەلىك دەنە تارپىيە مەكە- ەمىسى سىياقتى ورىنباردى التاي اېمىانى بارپ قار – مۇز ۇلكەن اۋماعىن قۇرۋ دارىندىلارى، قار – مۇز سىپورتى وقىتۇشسى سىياقتىلاردى باۋلۇعا سايكەستردى، 615 ادام باۋلىنۋ ارقىلى قاتىستى تولمىدلىق كۋالىگىنە يە بولدى ۋارى جۇمىستان- دى؛ جىلپىننىڭ شىنجاڭغا كۈمەكتەسۇى بويىنشا 15 رەت ارناۋلى پويەىز جۇرگىزىپ، 47 كەزەكشى ۇشاق جالداپ، شىنجاڭ سىرتىنان 25 مىڭنان استام ساياحاتشىنى التايغا كەلىپ ساياحاتتاۋعا ۇيىمداستىرىپ، التاي اېمىانىڭ قار – مۇز كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇىن بارنىشا لىگەرلەتتى.

جىلپىن ولكەسىنىن شىنجاڭغا كۈمەككە كەلگەن كادر، كەزىندە التاي اېماقتىق مادەنىيەت، دەنە تارپىيە، رادىو – تەلەۋىزيا جانە ساياحات مە- كەمەسىنىڭ ورنىباسار باستىمى بولغان ياۋ تاۋ مە- نالاردى ۋىلدردى؛ “يىز جىلپىن، شىنجاڭ ەكى جەردىڭ قول ۇستاسنا قۇلىنىتۇنىدا التايدىڭ قار – مۇز كاسىپ سالاسى دامۇمىنىڭ جاڭا تاراۋىن اشا- تىندىغىنا، قار – مۇز كاسىپ سالاسى دامۇىنىڭ سۇبەلى جەتتىستىكتەرىنەن بىرگە يىگىلكىنەتتىندە- گىنە سەنەمز“.

(باسى 1 – بەتتە)
ارتۇدى ورنىقتىرىپ، اۋقىمدى ۇرتىس جاقسارتتى

5 – ايدىڭ 6 – كۇنى جۇڭشىۋىن (شىنجاڭ) ھا- لىقارالىق زات اينالىمى شەكتى سەرىكتەستىڭى ەكسپورت ەتكەن، شاڭخاي امبىباب اۋتوكولىك شەكتى سەرىكتەستىڭى وندىرگەن 261 چەۋرولەت اۋتوكولىڭى ۇرۇمچى كەشەندى باجسىز اۋماعىنا بياۋ كىرىپ، تۇناس اۋتوكولىك ەكسپورتىنداغى كە- شەندى باجسىز زات اينالمى كاسىبى تاسىلمەن وز- بەكىستانغا ەكسپورت ەتىلدى. بۇل يىىل ۇرۇمچى كەشەندى باجسىز اۋماعىنان ەكسپورت ەتىلگەن 2 – توپتاغى اۋتوكولىكتەر ەسەپتەلەدى.

جۇڭشىۋىن (شىنجاڭ) ھالقارالىق زات اينالمى شەكتى سەرىكتەستىڭىنىڭ جاۋاپتىسى لي لېينىڭ تانىس- تىرۇنىشا، اتالغان سەرىكتەستىك 6 – ايدىڭ سوڭىنان بۇرىن ۇرۇمچى كەشەندى باجسىز اۋماعىنان 3000 اۋتوكولىك ەكسپورت ەتۇدى، ۇرۇمچى كەشەندى باجسىز اۋماعىنىڭ باسىمدىغىنا سۇيەنىپ، اناعۇرلىم كوپ اۋتوكولىكتى مەملەكەت قاقپاسىنان شىعارۇدى جوسپارلاغان.

ساندى مالمەت — بازار قىزىۋىنىڭ ەك تىكە پەينەسى. يىىل الدىڭمى 4 ايدا شىنجاڭنىڭ سىرتقى ساۋداداعى يىپورت – ەكسپورت جالپى قۇنى 94 مىللىيارد 960 مىللىيون يۇانغا جەتىپ، سايكەس ەزگىلدەگىدەن %7. 82 ارتتى.

سىرتقى ساۋدانى ورنىقتىرۋ — ارتۇدى ورنىق- تىرۇدىڭ ماڭغزىدى تىرەڭى. دەمەك، الدىڭمى 4 ايدا- غى سىرتقى ساۋدانىڭ كورنەكتى ساندى مالمەتى ۋىرىنىشى ماۋسىمداعى سىرتقى ساۋدانىڭ جوعارى قار- قىنەن ارتۋ تاماشا چامىداين جالعاستردى — ۋىرىند- شى ماۋسىمىدا شىنجاڭنىڭ سىرتقى ساۋداداعى يىپورت – ەكسپورت جالپى قۇنى 68 مىللىيارد 70 مىللىيون يۋان بولپ، سايكەس ەزگىلدەگىدەن %3. 80 ارتتى.

يىىل جىل باسنان بەرى شىنجاڭ ەكونومىكا- سىنىڭ ومىرشەڭدىك كۇشى تاسقىنداى. ۋىرىنىشى ماۋسىمىدا بۇكىل رايوننىڭ ۋىڭىرلىك ۋندىرىس جالپى ۇنىم قۇنى 414 مىللىيارد 962 مىللىيون يۋان بولپ، سايكەس مۇزگىلدەگىدەن %9. 4 ارتتى. سىرتقى ساۋ- دانىڭ ارتۋ قارقىنى بۇكىل ەل بويىنشا ۋىرىنىشى بولپ، ونەر كاسىپ ۇندىرىسى جەدەل ارتىپ، بازار تۇتىنۋى ۇزدىكىسىز قايتا جاندىانىپ، ساياحات كاسىبى كۇشتى تەبىئەنن قالىپنا كەلپ، بۇكىل ەلدىڭ ەكو- نومىكالىق جالپى چامىداين ورنىقتىرۇعا شىنجاڭنىڭ ۇلەسىن قوستى.

بارلىق جەردە قايناعان ۇمىردىڭ ناقتى كورد- نىستەرىن اناعۇرلىم انىق بايقاۋعا بولادى؛ — تاپسىرىس كۈبەيىپ، ۇندىرىس قۋانتى ارتىپ، ۇندىرىس جەللىلەرى جوعارى قارقىنەن اينا- لىمعا ۋتۇستى. گۇاڭجىۋ اۋتوكولىك توبى ۇمىنس اۋتوكولىك شەكتى سەرىكتەستىڭى شىنجاڭ بولىمىشە سەرىكتەس- تىڭىنىڭ وسزاماندىانغان ۇندىرىس سەھىندا اۋتوكو- لىكتەر ەلەكتر جابدىقتارى، ىشكى اشەكپى، وترىغە- لارى سىياقتى جۇمىس تارلپتىرەننەن ۋتىپ قۇراست- رىلغاننان كەيىن، ۇندىرىس جەلىسىستىن تىرگەس – تىرگەس شىعارىلۇادا. بۇل سەرىكتەستىك تىپتىى دە كوپ اۋتوكولىك تۇرپاتىن ەنگىزىپ، تۇرلىشە تۇتىنۋ- شىلاردىڭ قاچەنتى قاناعاتاندىرۇمەن بىرگە، جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرد- لىسنا سۇيەنىپ، ورتا ازيا سىياقتى ۋىڭىرلىك بازارلار- دى بەلسەنە اشۇدى جوسپارلادى.

ساتۋ جولىن كەڭەيتىپ، سىح سالىپ، تەخنىكا- لىق دەڭگەيدى جوعارىلاتتى... باقشا اۋمى، كاسسە- پورىندار ۇندىرىستى بار كۇشپەن يىگەرىپ، كۇش – قۋانتى تاسقىنداتا دامۇدى جەپەدى. — قاۋىرت قامدانىپ، جىلدامدىقتى تەزدەتپ، نىچەنەرييالاردى جەدەل لىگەرلەتتى. 5 – ايدىڭ 1۵ – كۇنى TBM قاتتى جىنىستى قازۋ ماشىناسىنىڭ ۇزدىكىسىز قازۇننا بايلىانستى، تاس جول تۇنىدا سانالاتىن G0711 جەلىسىندەڭى ۇرۇمچى – لوپنۇر جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولد- نىڭ تىپاناشان جەڭمىس تۇنەلىنىڭ شىعار اۋزىنداغى وڭ – سول نەگىزگى ۇڭغىردىڭ ەكەۋىندە دە قازىلغان بو- لگىنىڭ ۇزىندىعى 5500 مەتردەن اسىپ، قازۋ مىندە- تىنىڭ جارتىسىنان استامى ورىندالىپ، تۇنەل قۇرىلد- سىن جۇرگىزۇدە كەزەڭدىك لىگەرلەۋشىلككە قول جەتتى.

ۇرۇمچى اۋەجاين جاڭالاۋ – كەڭەيتىپ سالۋ نىچەنەريياسنىڭ T4 تەرىمپىل عىپارات نىسانىدا مە- جەمەن 6 – ايدىڭ 30 – كۇنىنەن بۇرىن ەلەكتر جانە زەردەللىەندىرۋ قۇرىلمىلارىنىڭ قۇرىلىسى اياقتايدى؛ الاتاۋ ساماعى كەشەندى باجسىز اۋماعى جۇڭگو – ەۋروپا كەزەكشى پويەزىنىڭ قاتناۋ قابىلەتىن جوعا- رلاتاتتىن كەڭ رەلبىستى تەمىر جولىداعى پويەز توپ- تاستىرۋ پۇنكتىن سالۋ نىسانى قاۋىرت جۇرگىزىلۇدە؛ گازدى باتىستان شىعىسقا جەتكىزۋ 4 – جەلىسىندەڭى تايىيى گاز قۇبىرى نىچەنەريياسىندا تىۋرپان – جۇڭيى) سۇز شاقىرمىدىق جەل وتىندەڭى تۇلعالىق دانەكەرلەۋ جۇمىسى مەن شىرۇدەن ساقاتناۋ جانە فۇ- بردى ۇراعا ۋتۇسىرۋ قۇرىلىسى ۇساتى اياقتادى... قاتىناس، ەنەركيا، سۇ يىگىلىڭى چاقتارىنداغى ۋىر

قىدىرۋ نىچەنەريا ورنىقتى لىگەرلەپ، دامۇدى جەبەۋ- گە، ارىندى ارتتىرۇعا پارمەندى تىرەك ازىرلەدى. — تۇتىنۇ كۇشەيىپ، بازار كۇستە بولپ، ساۋدا شەڭبەرلەرى دۇمانغا بولەندى.

قاشقار بايىرىغى قالاسىندا شامىدار سامالاداي جارقىراپ تۇر. ”يىىل 3 – ايدا مەنىڭ مىسۇلى سايا- حاتتىق سۇرەتكە ۋتۇسىرۋ دۇكەنىم بايىرىغى قالاغا ىرگە تەپتى، قازىر 8 – ايعا دەپىنگى تاپسىرىس قابىل- دانىپ بولدى“، – دەدى جايبىراڭ قاغا قوناقترىن قارىسى الپ جاتقان ساياحاتتىق سۇرەتكە ۋتۇسىرۋ دۇكەنىنىڭ باستىغى جاڭ ياك.

ۋىرىنىشى ماۋسىمىدا شىنجاڭ بازارىندا تۇتىنۇ ۇزدىكىسىز جاقسارىپ، قوعامدىق تۇتىنۇ بۇيىمىدارد- نىڭ بولىشەك ساتىلىۋ جالپى سومامسى سايكەس ەزگىلدەگىدەن %1. 5 ارتقان، ارتۋ جىلدامدىغى وتكەن جىلدامعدان 14. 7 پايىز تەزدەگەن.

جاڭا دامۇ ۇستانمىن جەتەكشى ەتىپ، دامۇ مەن ھاۋىپىسىزدىكتى ۋىىر تۇتناس جوسپارلاغان شىنجاڭدا ەكونومىكا مەن قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۇى اۋقىمعا اينالدى.

ومىرشەك كۇشتى قاۋلاتىپ، دامۇدىڭ قوزعاۋشى قۋانتىن سىكە قوستى

5 – ايدىڭ 18 – كۇنى كورلا ەكونومىكالىق – تەخنىكالىق اشۇ رايونىندا شىنجاڭ مەيدىكى جىمىيا ونەر كاسىبى جازنا شەكتى سەرىكتەستىڭىنىڭ 5 – ەمر- زەيدىك جىلىنا 100 مىڭ تونىنا BDO (D ، 4 – بۇتادىول) ۇندىرۇ نىسانى قۇرىلىسىنىڭ جۇمىس با- سىندا ماشىنىلار گۇرىلدەپ، كران ماشىنىلارى، تاسد- مال اۋتوكولىكتەرى ارلى – بەرلى قايشالسىپ، قۇرد- لىسىشلار قارىبالاس، ۋتارتپتىتى جۇمىس جۇرگىزۇدە. BDO — ماڭغزىدى وىرگانىكالىق جانە نازىك جىمىيا ونەر كاسىبى شىكىزاتى، بۇل نىسان وندىرىسكە قوسىلغاننان كەيىن بايىتوعولىن موڭغۇل اۋتونومىيالى وبلىسىنىڭ “مۇنايا ايرىۋ، جىمىيا ونەر كاسىبى، توفىباش- لىق“ كاسىپ سالاسىن ۋىر تۇلعالاندىرىپ تۇلعالاۋعا جەتكىلكىتى شىكىزات قامتاماسىزدىغىن ازىرلەيدى.

كاسىپ سالاسى باسىمدىغىن تىزبەكتەپ، دامۇدىڭ قوزعاۋشى قۋانتى شوغرلاندىردى. شىنجاڭ “8 ۋىرى كاسىپ سالاسى شوغرنىڭ“ باستاماشالا- رىن جوعارى كوتەرىپ، ەرەكشەلىككە، باسىمدىققا يە كاسىپ سالالارىن زورايىتتى، كۇشەيتتى. اىڭىلى ەكونومىست، جۇڭگو (شىنجىن) كەشەند- دى اشۇ، زەرەتتەۋ ورنىنىڭ اعا اقىلشىسى ليۋ يلىەي بىلاي دەدى: “8 ۋىرى كاسىپ سالاسى شوغىرى“ شىنجاڭنىڭ وزىندىك دامۇ باسىمدىغى مەن بايلىق قاسىيەتىن تىپاناق ەتە جوسپارلانغان دامۇ جوبامى، ما- ماندانغان جۇمىس ۋبولىسى مەن جاڭالىق اشۇ بايلد- ەنىڭ توپتاۋىن جەبەۋدىڭ، كاسىپ سالاسىنىڭ قۇن تىزبەگىندەڭى ورتا، جوعارى دەڭگەيگە قادام تاستاۋىن لىگەرلەتۇدىڭ ماڭغزىدى جولى، ونان دا ماڭغزدىسى، شىنجاڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇدى لىگەرلەتۇدەڭى ىشكى يادرولىق قوزعاۋشى كۇش ەسەپتەلەدى. — كەلەلى ونەر كاسىپ نىساندارنىڭ قۇرىلد- سىن ۋتۇپىندى تۇردە ويداعىداي يىگەرىپ، كاسىپ تىزبەڭى مەن قامىداۋ تىزبەگىنىڭ ھاۋپىسىزدىگىن، ورنىقتىلغىن جەپەدى.

شىنجاڭ ورتا بولىك حىشىڭ كرەمىي كاسىبى شەكتى سەرىكتەستىڭىنىڭ گانچۇاىنۋ 200 مىڭ تونىنا- لىق كوپ كرىستالدى كرەمىي نىسانى، شىنجاڭ جىسۇن جاڭا ەنەركيا ماتەريالدارى شەكتى سەرىك- تەستىڭىنىڭ 120 مىڭ تونىنا باتاريا دەڭگەيىندەڭى كومىر قىشقىل لېتى (D – ەمرزەيدە 60 مىڭ تونىنا) ند- سانى، شىنجاڭ جۇڭتاي جىنچۇي عىلم – تەخنىكا شەكتى سەرىكتەستىڭىنىڭ 300 مىڭ تونالىق BDO (D ، 4 – بۇتادىول) نىسانى سىياقتى اۋتونومىيالى رايون- نىڭ 50 كەلەلى ونەر كاسىپ نىسانى جەدەل لىگەرلە- تلىدى.

— كاسىپ سالاسىنىڭ جاڭالىق اشا دامۇ قابىد- لەتىن كۇش سالا جوعارىلاتىپ، ۋتۇپىندى سالالاردا- غى شەشۇشى، وزەكتى تەخنىكالاردان قامال اۋدى جەدەلدەتىپ، كاسىپ سالاسى تىزبەگىن كۇشەيتۇگە، ۇزارتۇعا دەم بەردى.

“14 – بەسىجىلدىقتاعى“ اۋتونومىيالى رايوننىڭ 2 – توپتا تۇراقتاندىرىلغان كاسپورىن تەخنىكا ورتالىقتا- رىنىڭ ۋتىزىمى شىعارىلدى، بۇكىل رايوندا جىيىنى 54 كاسپورىننىڭ تەخنىكا ورتالىغى تۇراقتاندىرىلدى، بۇلار وزىق جابىدىق جاساۋ، ەنەركيا ۇنەمدەپ، قورشاعان ورتانى قورعاۋ، جاڭا بۇىن بىنفورماتىيا تەخنىكاسى سىياقتى كاسىپ سالالارىن قامتىدى. اۋتو- نومىيالى رايوننىڭ تەخنىكادا جاڭالىق اشۇ ارناۋلى قار- جىسى نىسانىن اىقارپ، اۋتونومىيالى رايوننىڭ العاش- قى (جىيىنتىق)، العاشقى توپتاغى، العاشقى نۇسقاداعى ونمىدەرىن تۇراقتاندىرۇعا ۇيىمداستىرىپ، كەڭەيتتە قولىدانۋ جانە كاسىپ سالالاندىرا دامىتۋ اياق السىن جەدەلدەتتى.

— كاسپورىنداردىڭ سىفىرلانۇىن كۇشەيتۇدى ۇزدىكىسىز لىگەرلەتپى، سىفىرلى ەكونومىكا مەن تۇل- ھالىق ەكونومىكانىڭ ىشكەرلىيى توغىسا دامۇىن ىل- گەرلەتتى.

(جالعاسى 4 – بەتتە)